

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

H. Professor Falbe-Hansen
Arbejds
for

PROGRAM

FOR

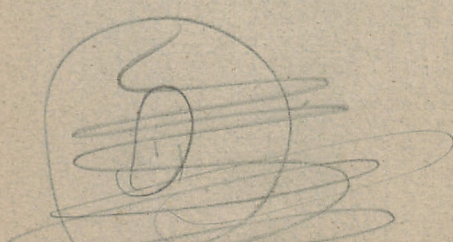
JUEL-HANSENS SKOLE.

1889

21

M

F

Statens pædagogiske Studiesamling
København V.

PROGRAM

FOR

JUEL-HANSENS SKOLE.

Skolen begynder sin Virksomhed den 1ste Oktober 1889 i Bredgade Nr. 68 i et sundt og godt Lokale med Adgang til en meget stor og luftig Legeplads og til en ypperlig Gymnastiksal. Den nære Beliggenhed af Grønningen, Kastelsvolden, Lange Linje osv. gjør det muligt at henlægge en Del af den indledende Undervisning for de smaa i Geografi og Naturhistorie til Spasereture.

Fra 1ste September modtages Indmeldelser af Elever, dog kun til de første 5 Klasser, hver Søndag Kl. 2—4 paa Kjøbmagergade 52, 2den Sal. — Fra 1ste Oktober sker Indmeldelse i Skolens Lokaler i Bredgade.

Skolebetalingen er:

for 1. Kl. 5 Kr. maanedlig.	for 6. Kl. 10 Kr. maanedlig.
- 2. — 6 - —	- 7. — 11 - —
- 3. -- 7 - —	- 8. —
- 4. — 8 - —	og Afgangs-Klassen (den sidste
- 5. -- 9 - —	er $1\frac{1}{2}$ aarig) 12 Kr. maanedl.

Desuden betales for hver Elev 4 Kr. ved Indskrivningen. Dog erlægges ingen Indskrivningspenge for de Elever, der indmeldes inden 1ste Oktb. d. A. Fremdeles betales aarlig for hver Elev 4 Kroner i Brændepenge, som erlægges 1ste Okt. og 1ste Jan. med 2 Kroner. Brødre, der samtidig besøge Skolen, have følgende Moderation: To Brødre 2 Kr. mindre maanedlig, tre Brødre $\frac{1}{4}$ mindre for hver, fire Brødre $\frac{1}{3}$ mindre for hver.

Naar en Discipel skal forlade Skolen, maa Udmeldelse ske mindst en Maaned i Forvejen, og ingen kan udmeldes uden til Udgangen af en Maaned. Foreløbige Udmeldelser (paa Grund af Landophold eller sligt) modtages ikke. I Sygdomstilfælde betales kun Skolepenge for den Maaned, hvori Sygdommen indtræder, og den følgende.

Overfor epidemiske Sygdomme gjælde de for Skolerne fælles Regler.

Aarsprøve afholdes hver December Maaned.

Program.

I „Nationaløkonomisk Forening“s Februarmøde i Aar udtalte Konferensraad, Nationalbankdirektør Levy bl. a., at vi her hjemme i en sørgelig Grad manglede Energi, Foretagelsesaand og Dygtighed, og han lagde Hovedansvaret for disse uheldige Forhold paa vore Skoler.

Denne Udtalelse synes at være berettiget. Der er næppe Tvivl om, at vi med vore Børns Undervisning og Opdragelse ere inde paa et Skraaplan, der alt nu medfører Følger, som ere betænkelige, men som kunne blive skæbnesvangre nok, naar der ikke drejes af i Tide.

Sagen er for det første, at Skolen alt for meget gaar ud paa at proppe og fylde sine Elever med en Masse dødt Stof uden samtidig at modne og udvikle dem. Den overbebyrder deres Hukommelse uden at uddanne deres Tænkeevne og Dømmekraft, den arbejder for Examen, i Stedet for at den skulde arbejde for Livet og forberede sine Elever saaledes, at de, naar de forlade Skolen, ere saa stærkt vænnede til og øvede i Selvarbejde, at de kunne vinde frem i Dygtighed og Energi.

Dernæst vise Skolerne — ganske enkelte Undtagelser fraregnede — i for høj Grad Opdragergjerningen fra sig. De disciplinere, men de opdrage ikke, og derfor give de intet Grundlag for en moralsk Selvudvikling.

Disse Fejl ville søges rettede i min Skole.

Siden den saakaldte lille Præliminæreexamen hævedes, existerer den egentlige Borgerskole, den, der afsluttes med det fjortende Aar, ikke mere af Gavn, men kun af Navn. Borgerskolerne ere blevne Realskoler, der forberede til den udvidede Forberedelsesexamen. Men herved er man kommen ind paa en stor Uret mod det overvejende Antal Elever, der forlade Skolen ved Konfirmationsalderen for, uden nogen Examen, at træde ind i en praktisk Virksomhed. Dette bør ikke være saaledes. De nævnte Elever have samme Krav paa en formaalstjenlig Undervisning og en fornuftig Afslutning af denne som de, der blive i Skolen for at tage Examen.

Min Skole bliver derfor delt i følgende 2 Afdelinger:

I. Den egentlige Barneskole med 14 Aar som normal Aldersgrænse. I den læses de samme Fag som til den udvidede Forberedelsesexamen, kun efter mindre Lærebøger, saa der bliver Tid til at arbejde dem grundig igjennem. Enhver vil vel indrømme, at den, der har lært en lille Bog godt, er videre fremme end den, der har lært en stor Bog daarlig.

Barneskolen kommer altsaa til at danne en Helhed for sig, hvor hele Geografien, hele Historien, hele Fysiken osv. læres — en Helhed, hvor Færdighed i Regning, Skrivning og Behandling af Modersmaalet og de fremmede Sprog plejes og udvikles det mest mulige, og hvor Børnene lære

at tænke — alt med det Formaal, at Eleven, naar han som Lærling træder ind i en praktisk Stilling, er udviklet og modnet nok til at kunne arbejde sig godt frem og drage fuld Nytte af, hvad han ser og hører.

Som Afslutning af Barneskolen afholdes en Examen med særlig tilkaldte Censorer. Denne Examen vil ikke alene blive en Kundskabs-, men ogsaa en Modenhedsprøve, og efter at have underkastet sig den faar Eleven et Examensbevis, der giver Oplysning om det aandlige Standpunkt, han har naaet.

I Almindelighed tages der ved en Drengs 12.—14. Aar en — i det mindste foreløbig — Bestemmelse om hans Fremtidsstilling. For saa vidt det da for den enkelte Elevs Vedkommende skulde vise sig, at hans Fremtidsbane (studerende, militær osv.) gjør en særlig lang Skolegang eller særlig udvidet Undervisning nødvendig, vil han, med de Kundskaber og den Modenhed, han har faaet fra sin Skole, og da Latin optages som frivilligt Fag i Afdelingens 2 ældste Klasser, kunne gaa ind i den til hans Alder svarende Klasse i hvilken som helst af Landets Latinskoler.

II. De, der skulle tage Forberedelsesexamen (store Præliminærexamen), gaa fra Barneskolen over i Afgangsklassen, Skolens sidste og ældste Afdeling. Her repeteres Barneskolens Lærestof efter de Bøger, der fordres til Examen, samtidig med at der arbejdes videre i Sprogene og Regning. Det kan ikke undgaas, at Arbejdet her for en stor Del samler sig om Examenslæsningen; derfor ville særlige Timer blive anvendte til yderligere at udvikle Elevernes Tænkeevne og til at gjøre dem bekendt

med saadanne almene borgerlige og statsretlige Forhold, som enhver, i hvilken Stilling han end kommer, har Skade af ikke at vide Besked med.

Enhver ved, hvor sjældent det er, at alle Skolefag falde Børn lige let. Atter og atter ser man saaledes, at en Elev f. Ex. har Anlæg for fremmede Sprog, medens Mathematik, Historie eller dansk Stil volde ham store Bryderier. At disse forskellige Anlæg og Former for Begavelse ikke alene hæmme Arbejdet i en Klasse, men tillige gribe forstyrrende ind i Barnets Udvikling, er indlysende. For at bøde herpaa, ville Eleverne, overalt hvor det er nødvendigt, blive delte i Hold, saaledes at behørigt Hensyn kan tages til den enkelte, og den fremmelige Dreng ikke standses af den mindre fremmelige, medens denne sidste ikke drives hurtigere frem, end hans aandlige Kaar gjøre det ønskeligt.

Det er fremdeles bekjendt, at Trætheden indfinder sig ganske pludselig hos mindre Børn, ikke som hos ældre lidt efter lidt. Det Arbejde, de skulle udføre, efter at denne Træthedsfølelse er kommen over dem, virker ikke blot anstrængende, men ligefrem ødelæggende. Af Hensyn hertil vil Dagsarbejdet i de 2 første Skoleaar blive delt i Lektioner paa 30 Minutter med 10 Minutters Ophold i fri Luft efter hver Lektion foruden en større Pavse én Gang om Dagen til Frokost.

Løvrig henviser jeg til efterfølgende „Strøbemærkninger“, som jeg bl. a. uimodsagt har foredraget i „Pædagogisk Forening“, og i hvilke min Opfattelse af de Grundsætninger, hvorefter en Realskole bør ledes, ere angivne i korte Træk. Efter 25 Aars ihærdigt Arbejde mener jeg mig nu i Besiddelse af

de Evner og den Erfaring, der høre til at gennemføre dem.

Fagfordelingen er følgende:

1ste Kl.: Dansk, Regning, Skrivning, Forstands- og Anskuelsesøvelser som Indledning til Undervisning i Geografi og Naturhistorie, Gymnastik.

2den Kl.: Som 1ste Kl. Af nye Fag mundtlig Undervisning i Historie og Religion.

3dje Kl.: I denne Kl. begynde Eleverne at læse Udenadslektier efter Bog. Af nye Fag Engelsk og Sang.

4de Kl.: Som 3dje.

5te Kl.: Af nye Fag Tysk.

6te Kl.: Af nye Fag Fysik (mundtlig), Fransk og Tegning.

7de Kl.: Fysik efter Bog. Af nye Fag Matematik og Sløjd.

8de Kl.: Af nye Fag Sundbedslære.

Afgangsklassen: De til den udvidede Forberedelsesexamen lovbefalede Fag samt alm. Samfundslære.

I 7de og 8de Kl. tillige Latin som frivilligt Fag.

Strøbemærkninger.

Der er talt saa mange Ord om Skolen og Livet, om deres nære Forbindelse og om, at den første skulde være en Indledning til det sidste. Men hvad vil dette da

sige? Hvilke Fordringer stille Mennesker og Liv til hinanden?

For det første har enhver den største Interesse af at naa frem til gode økonomiske Livsforhold. Herom ville alle være enige; derfor maa ogsaa alle være enige om, at Skolen skal give sine Elever de fyldigst mulige almene Forudsætninger for, at de kunne tjene deres Brød.

Men hermed er Skolen ikke færdig. Den har ogsaa den Opgave at lægge Grundvolden for sine Elevers Samfundsdannelse, at give dem den gode Vilje og det aabne Øje for, hvad der er godt, smukt og menneskeværdigt, at udvikle og vænne dem til at søge Sandheden og til at kunne forstaa andre. Og idet den øver dem i at tænke sundt og rigtig, idet den skærper deres sunde Sans, skal den lede dem ind paa Selvudvikling og og Selvopdragelse og derved fremme deres Evne til aandlig og praktisk Selvhjælp — med andre Ord den skal samtidig undervise, modne og opdrage. Kortest udtrykkes dens Opgave i de Ord, at den skal stræbe at gjøre sine Elever dygtige og gode.

Løser nu Realskolen i Almindelighed denne Opgave?

Af dens Frugter skulle vi kjende den. Og der foreligger Udtalelser nok fra Mænd, som staa i Spidsen for eller ere knyttede til Institutioner, hvor mange unge Mennesker, der komme lige fra Skolen, ere i Virksomhed. Alle disse Udtalelser samles i, at det unge Folk gennemgaaende er slapt, uudviklet, energiløst, uden Evne eller i alt Fald uden Vilje til at lære. Trang til Udvikling, Higen efter at komme frem have de ikke, de ere magelige og døsig.

Skolen har sin store Andel af Skylden heri.

For det første fordi den arbejder galt, idet den i sin Undervisning lægger Hovedvægten paa Hukommelses-

undervisningen. Den propper, og den fylder, men den former og modner ikke. Den lever ikke sit Liv paa den Sandhed, at en Kundskab, der ikke kan omsættes til Fremme af Udviklingen — den praktiske eller den aandlige — den er kun Pynt og Pryd. Under Hukommelsesundervisningen naar Eleven saa utrolig lidt fremad, han husker og husker og faar ikke engang sin Hukommelse skærpet, fordi den overbebyrdes. Men det i ham, gjennem hvis Udvikling han skulde modnes, det gives i alt væsentligt Tilfældet i Vold. Og Tilfældet er den daarligste Læremester for Børn.

Ikke at Uddannelsen af Hukommelsen staar udenfor Skolens Opgave, tværtimod! Der er jo Brug nok for den i Livet. Derfor skal den øves og styrkes paa forstandig Vis, og Eleven skal lære at støtte og kontrollere den ved at knytte den til Forestillinger og Sammenligninger. Men naar han vænnes til alene eller dog væsentlig at bruge den i Stedet for sund Omtanke, saa avler det baade Uforstand og aandlig Ladhed. Under Hukommelsesundervisningen lærer Eleven ikke engang at udtrykke sig ordentlig. Alt, hvad han driver det til, er en mere eller mindre nøjagtig Gjengivelse af Bogens Ord.

Det er en Synd, her begaas mod Børnene. Skolen skulde være en Forberedelse, en Indvielse til Livet — det er den ikke. Og saa skulde den være et Afsnit af selve Livet. Barnet har Krav paa at leve aandlig med efter sine Kaar og de Former, der passe for det. Men dette Krav sker ikke Fyldest. Det hele er en ilde Anvendelse af Barnets Kræfter. Thi det gaar med Aanden som med Legemet, den kan kun udfolde en vis, begrænset Arbejdsevne. Derfor bliver denne en Kapital, der skal anbringes paa fornuftig Vis, og den Del af den,

der anvendes til Propning, er sat udenfor frugtbringende Omsætning.

Dernæst har Skolen sin Skyld, fordi den — et Par Undtagelser fraregnede — ikke er opdragende, men kun disciplinerende. Den virker for meget gennem Straf, hvad enten denne bestaar i Skænd, Formaninger eller Prygl eller i en Forening af alle tre Arter. Men den megen Straffen kvæler den moralske Sans. Thi det kommer hurtigt dertil, at Barnet ikke skræmmes af selve Overtrædelsen, men kun af Frygten for Opdagelse, fordi denne fører Straf med sig. Men naar en Usandhed ikke bliver opdaget, saa er den intet, og et Snyderi, der lykkes, avler endog Tilfredsstillelse. Og dette er Demoralisation.

Der er talt saa meget om, hvorvidt Børnene fødes gode eller onde. Størst Tilslutning har den første Antagelse fundet. Man taler jo saadan i al Almindelighed om „de uskyldige Børn“, om man end i Modsætning hertil undskylder Ting, der i sig selv kunde være temmelig graverende, ved at minde om, at Synderen dog kun er et Barn, „der ikke har bedre Forstand“. Denne Modsigelse rummer Sandheden. Sagen er, at Børn virkelig ere uskyldige, hvad Erkjendelse angaar. At derimod deres Drifter og Instinkter ikke altid ere af helt uskyldig Art, derom kan man blandt andet overbevise sig ved at iagttage den Grusomhed, hvormed de ofte pine Dyr eller endog deres mindre Søskende.

Man er jo nu saa temmelig enig om, at ethvert civiliseret Menneske i sine første Aar gennemløber det samme Trin af Karakterudvikling, som den barbariske Race sad inde med, fra hvilken han nedstammer. For saa vidt ere Barnets Følelser hverken gode eller onde, eller baade det ene og det andet. De ere en Slags aandlige Naturkræfter, der lade sig benytte baade i det

godes og i det ondes Tjeneste, alt eftersom det Princip, der styrer dem, peger i den ene eller den anden Retning.

Det gjælder her at stille Diagnosen. Naar den erfarne Læge undersøger sin Patient og ser, han har Feber, saa ved han, at der er noget i Vejen. Men hvad der er i Vejen, ved han derfor ikke. Thi Feberen er ikke Sygdommen, men viser kun, at en Sygdom er til Stede. Paa samme Maade gaar det med Barnets aandlige Sygdomme. Det, vi se: Ufordragelighed, Gjenstridighed, Løgnagtighed, er altid eller næsten altid et Udslag af Grundondet, ingenlunde dette selv.

At finde Grundondet og behandle det, værende og skaanende, hvad der er godt i Barnet, det er Opdragerens Opgave. Men at behandle alle ens, efter Fænomenerne, det er en Form for Retfærdighed, der rummer en Uretfærdighed mod den enkelte. Og dog kan der tilsyneladende opnaas gode Resultater ved denne Masseopdragelse, thi Fænomenet lader sig fortrænge ved Magtanvendelse. Det er det, man ser. Men at Grundondet endda flourer, kun gjennem andre Livsytringer, og at den megen Straffen oven i Kjøbet avler Had, Bitterhed, Sløvhed eller Trællesind, det er det, man ikke ser.

Der kunde indvendes, at Hensynet til den enkelte er umuligt i en Skole, fordi hundrede Børn repræsenterer hundrede forskellige Karakterer. Men denne Indvending er ganske uberettiget. Sagen er, at man tager fejl af virkelige Karaktertræk og visse smaa Udvæxter, der hefte ved de fleste Børn, i Reglen som Følge af tilfældige Forhold eller Paavirkninger: lidt Egensindighed, Vigtighed, Forknythed, Sladderagtighed osv. Men disse Udvæxter slides af i ganske kort Tid under en rolig, venlig og behersket Behandling i Skolen, medens det paa den anden Side er uden for al Tvivl, at naar de ikke slides

af i Tide, saa voxe de fast og blive derved Træk i Karakteren.

Derfor skal Skoleopdragelsen lægges an i milde, men faste og vel overvejede Former allerede i de første Skoleaar, mens Barnet endnu er blødt og let paavirkeligt. Naar Opdragergjerningen røgtes omhyggelig i disse første Aar, naar Eleven i dem ligesom akklimatiseres i Skolens Aand, saa bliver Resten af Arbejdet ikke saa vanskeligt, som man tror.

Det kommer da først og fremmest an paa at grundlægge og vaage over den gode Aand og Tone i Skolen. Denne skal være et Sted, hvor Eleven befinder sig vel, et Sted, hvor han voxer op i Tro paa og fuld Tillid til, at man holder af ham og arbejder for hans Vel — et Sted, hvor han ikke bliver Offer for den hæsle Misforstaaelse, at Opdrageren altid skal have Ret, Børnene altid Uret.

Det er bekjendt nok, at der gives Drengene, som ikke kunne opdrages, uden man tager Stokken til Hjælp. Men heldigvis er dette sjældent, i det mindste med Børn, der komme fra gode Hjem. Saa langt, man kan naa frem med det gode og ved at bringe Liv i Barnets Pligt- og Æresfølelse, skal man gjøre det. Det maa dog erindres, at med Stokken henvender man sig til Dyret i Barnet. Derfor skal den være det sidste Middel, der gribes til. Fin, god Tone og megen Straf ere uforenelige i en Skole. Disciplin kan man skabe med Stokken, men samtidig lægger man Pligtfølelsen øde. Og man skulde vel vanskelig tro, at der var nogen, som ikke vilde synes bedre om en Skole, der kan hævde ogsaa den ydre Disciplin uden Legemsstraf end om en, der maa ty til denne.

Et Barn opdrages ikke ved Formaninger eller Prygl eller noget andet Middel alene, saa lidt som ved en Sammensmeltning af dem, men gjennem hele det Liv, det

lever, gennem den Luft, det aander, gennem det Vaneliv, det faar.

Netop i Vanen ligger en uhyre Magt for Skolen, og det voxne Menneske er for en ikke ringe Del et Produkt af Barnets Vaneliv. Naar Barnet lige fra første Færd holdes til, hvad der er godt og rigtig, saa vil man faa at se, hvad godt der gennem Vanen kan bringes frem i en Menneskesjæl: Flid, Orden, Sanddruhed, Omgængelighed, Iagttagelses- og Tænkeevne. Og det ganske simple Underlag for den fornuftige, rationelle Anvendelse af Straf er, at man med den som Nødmiddel kan fremkalde en god Vane, kun at det sker saaledes. at Straffen ikke selv bliver til Vane.

Er man først paa det rene med, at Propningssystemet med dets Hukommelsesundervisning er helt forkasteligt, bliver det næste Spørgsmaal: Hvorledes skal Barnet da udvikles? Ja, hvorledes udvikler et Menneske sig? Ingen er nogen Sinde bleven dygtig ved blot at modtage, blive proppet og at gjengive det modtagne i ubearbejdet Form. Dygtighed og Udvikling for Livet opnaas kun gennem aandlig Selvvirksomhed, aandligt Selv-arbejde.

Og hvorledes faar Skolen denne Selvvirksomhed frem?

Først ved hos Barnet at danne det fælles Grundlag for al virkelig Kundskab, for enhver rigtig Slutning og enhver fornuftig Handling, nemlig Iagttagelsesevnen. Udviklingen af denne skal gaa som den røde Traad gennem Undervisningen.

Dernæst skal Barnet lære at tænke, forstaa og erkjende, det skal lære og vænnes til at anvende sine Tanker og Erkjendelser rigtig, ikke overfladisk, gættende eller efter et løst Skjøn, men saaledes, at det kan give Grunde. Herigjennem grundlægges ogsaa dets

moralske Ansvarsfølelse. Endelig skal det lære og vænnes til at forme sine Tanker i gode og klare Udtryk.

Hovedmaterialet for disse Øvelser er Lektien, Bogens Ord. Men nu er Forholdet saaledes, at Barnets Hu, saa snart det skal lære Lektien udenad, staar til aldeles tanke-tomt at jappe den igjennem, lige til Ordene hænge fast. Bestræbelserne for at naa dette Maal forbruge hele Arbejdskraften, saa der ikke bliver noget tilovers for Tænkning og Forstaaelse. Tit nok hænder det ogsaa, at der i Lektien forekommer Ord, billedlige Udtryk eller Vendinger, som Barnet aldeles ikke fatter.

Den rette Fremgangsmaade bliver da saaledes, at Vanskeligheden deles. Først faar Eleven sin Lektie for, særlig i de mest aandsdannende Fag: Historie og Naturfagene, som Indenadslektie. Til Overhøringen i denne, altsaa til selve Bogens Ord, knytter sig en grundig, forstandsmæssig Behandling af Stoffet, en Behandling, der foretages af Eleven og ledes af Læreren gennem Spørgsmaal og Kritik. Herigjennem bliver Lektien i alt væsentligt Elevens aandlige Eje. Naar han i en følgende Time har den for udenad, vil han uvilkaarlig komme til at forme den, ikke slavisk efter Bogens Ord, men efter den Forstaaelse, han har af disse. Ad denne Vej opnaar man tillige at vække hans Interesse og Glæde, fordi Produktion og Selvvirksomhed interesserer og glæder ham, og den Lov, at det er Lysten, der driver Værket, gjælder fuldt saa meget i Skolen, som uden for denne.

Den angivne Methode er tillige den eneste, gennem hvilken Skolen nogenlunde kan sikre sig, at alle dens Elever lære noget ordentlig.

Der er ikke Tale om, at den skulde være for sen og føre med sig, at man naaede for ringe et Stykke frem Aaret igjennem. At det modsatte er Tilfældet, ved jeg af Erfaring.

Endnu et: Det er ret almindeligt at vente med Repetitionerne, til det hele Aars Pensum er gaaet igjennem. Men saa er det først læste glemmt, Arbejdet med at komme det igjennem anden Gang bliver nok saa stort som første Gang, fordi Lektierne nu er betydelig større, og endelig vanskeliggjøres den nødvendige Oversigt over Stoffet og dettes Behandling som Helhed. Repetitionerne bør derfor foregaa paa følgende Maade: Saasnaart man er kommen et Stykke frem i sit Aars Pensum, begynder Repetitionen, saaledes at Eleven samtidig har en Lektie for i det tidligere læste og en anden i nyt. Til visse Tider eller paa visse Steder, naar det findes tjenligt, standses Læsningen af nyt, og alt det gamle friskes op. Kun paa denne Maade gjør Repetitionen sin fulde Gavn, og derfor skal den anvendes i alle Fag, ogsaa i Regning og Sprog.

Selvfølgelig er det foran nævnte kun Exempler, ingenlunde en Angivelse af Methode og Fremgangsmaade i det hele. For hvert enkelt Fag ligger min Skoleplan færdig, prøvet og rettet gjennem mange Aars Arbejde.

Kjøbenhavn i August 1889.

N. Juul-Hansen.

TRYKT HOS J. JORGENSEN & Co. (M. A. HANNOVER). KJOBENHAVN.